

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság

Jelentése

Érd Médiacentrum Közhasznú Nonprofit Kft.

által részben teljesített közérdekű adatigényléssel kapcsolatban

Az Adatigénylő a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) vizsgálatát kezdeményezte az Érd Médiacentrum Közhasznú Nonprofit Kft.-vel (a továbbiakban: Kft.) szemben.

Az Adatigénylő 2023. november 02-án e-mailen küldött „adatigénylés – Érd Médiacentrum 2023.11.02.” tárgyú közérdekű adatigénylése 2. pontjára a Kft. elutasító választ adott, arra hivatkozva, hogy az adatszolgáltatásra a társaság nem kötelezett.

Az ügyben a Hatóság az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 38.§ (3) bekezdés a) pontja alapján vizsgálatot indított.

A Kft. 2024. január 25-én iktatott a NAIH-420-3/2024. számú válaszlevelében arról tájékoztatta a Hatóságot, hogy az Adatigénylő rendszeresen fordul a Kft.-hez adatigényléssel, amelyek jellemzően a Kft. adott időintervallumban, adott értékhatárt meghaladóan kötött szerződéseivel kapcsolatos adatok kiadására irányulnak, melyeket a Kft. az Adatigénylő által meghatározottak szerint rendre teljesíti.

Az Adatigénylő adatigénylésével - épp korábbi adatigénylésével kapcsolatos teljesítés kapcsán - az alábbi adatok kiadását kérte:

„A korábbi (2023.04.27-én megküldött) adatigénylésemre válaszul, a 2023. május hónapban megküldött Ön által megküldött válaszában "Megbízási_szerződés_Magánszemély1_20220102" file-ban megküldött, számomra ismeretlen számú szerződés alapján, 2022.01.01 és 2023.10.31 között, a közvetített szerződések alapján a megbízási szerződés 5. pontja alapján kifizetett jutalékok alapjául szolgáló szerződések listája és az ily módon kifizetett összegek szerződésenkénti részletezése.”

A Kft. álláspontja szerint a kért adatok megismerése egy olyan adatbázis létrehozásával biztosítható, amely a Kft. által kötött megbízási szerződés alapján meghatározott időintervallumban kifizetett jutalék összegének alapját képező, közvetített szerződésekre vonatkozó adatokat, továbbá a jutalékszámítás szerződésenkénti számszaki levezetését tartalmazza.

Nyilatkozata szerint a Kft. nem rendelkezik olyan adattal vagy adatbázissal, amely az Adatigénylő által meghatározott módon rendszerezett és számszaki levezetéssel alátámasztott adatokat

tartalmaz, vagyis amely egy adott szerződés alapján, egy meghatározott időintervallumban kifizetett jutalék összegének számítási módját, a számítás elvégzéséhez szükséges alapadatokat és a jutalékszámítás részletes számszaki levezetését tartalmazza, így véleménye szerint ilyen, új adat előállítására a Kft. nem köteles.

A Kft. utalt továbbá az Alkotmánybíróság 13/2019. (IV. 8.) AB határozatára, amely indokolása ezzel kapcsolatban az alábbiakat rögzíti:

„[59] 5.2. Az egyébként kezelt (például tárolt) adatok kikeresésétől elkülönítendő az az eset, amikor az adatigénylés már nem egy konkrét, egyszerűen vagy többletmunkával kikereshető, a közfeladathoz kapcsolódó adatra vagy adatsorra irányul, hanem arra, hogy az adatkezelő a rögzítetteken kívül új adatokat szerezzen be, gyűjtsön, vagy az általa egyébként kezelt adatok összevetése útján új, minőségileg más adatot (statisztikát, kimutatást), esetleg az adatokat magyarázó anyagokat állítson elő, vagy az adatokból következtetéseket vonjon le (vő. EJEB, Búbon kontra Oroszország (63898/09), 2017. február 7., 40-45. bekezdés, Magyar Helsinki Bizottság kontra Magyarország [GC] (18030/11), 2016. november 8., 157-170. bekezdés}. Ehhez hasonlóan az egyébként megismerhető, hozzáférhető vagy közzétett adatokból történő, meghatározott szempont vagy szempontok szerint szűrt, új adatsor létrehozására sem köteles az adatkezelő. Az adatigénylő nem formálhat jogot arra, hogy helyette más végezze el a hozzáférhető adatok leválogatását”.

A Kft. kifejtette, hogy amennyiben az Adatigénylő vagy bárki más az adatigénylésben hivatkozott jutalékszámítás elvégzéséhez szükséges, általa kezelt alapadatok kiadását kéri, és az adatkiadás megtagadására a Kft. más okból nem jogosult vagy köteles, abban az esetben ezen igénylést készséggel teljesíti. Az Adatigénylő azonban - amint arra az Alkotmánybíróság rámutatott - nem formálhat jogot arra, hogy helyette más végezze el a hozzáférhető adatok leválogatását, miképpen meggyőződése szerint arra sem, hogy helyette más végezze el számítások, kimutatások elvégzését, és ezen számítások részletes számszaki levezetésének adatbázisként történő rögzítését.

A Kft. hangsúlyozta, hogy közpénzből gazdálkodik és a rendelkezésére álló munkaerőt nem áll módjában olyan feladat elvégzésére alkalmazni, amely nem tartozik közfeladatainak teljesítéséhez.

A Hatóság álláspontja az ügyel kapcsolatban a következő:

A jelenleg érvényesülő gyakorlat szerint a közfeladatot ellátó szervek nem kötelezhetőek adatigénylés útján arra, hogy többletfeladatként korábban nem létező, új adatot állítsanak elő. A közérdekű adatok megismerésére vonatkozó jog már meglévő, rögzített adatokban fellelhető információ megismerését teszi lehetővé. Arra azonban nem teremt kötelezettséget, hogy a közfeladatot ellátó szerv kutatással, meglévő adatok elemzésével és értelmezésével, vagy nem a megkeresett közfeladatot ellátó szerv birtokában lévő adat beszerzésével tegyen eleget az adatigénylésnek.

Az Infotv. 30. § (2a) bekezdés b) pontjának 2024. január 01-től hatályos rendelkezése a vonatkozó bírósági, illetve alkotmánybírósági gyakorlattal összhangban rögzítette, hogy *„az adatigénylésnek a közfeladatot ellátó szerv nem köteles eleget tenni, ha az igény teljesítése a közfeladatot ellátó szerv tényleges kezelésében lévő közérdekű adatok vagy közérdekből nyilvános adatok összevetése útján a kezelésében lévő adatokhoz képest új adat előállítását tenné szükségessé”.*

A gyakorlatban új adat előállításának nevezett esetek igen sokrétűek, azonban ebben a körben sem érvényesül kötelező tilalom, vagyis a közfeladatot ellátó szerv dönthet úgy, hogy akár jelentős energia-ráfordítással is teljesíti az adatigénylést. Erre azonban nem köteles és ilyen kötelezettséget a bíróságok sem állapítanak meg. Számos bírósági és több alkotmánybírósági döntés foglalkozott azzal, hogy mikor hivatkozhatnak a közfeladatot ellátó szervek arra, hogy az adatigénylés csak új adat előállítása útján teljesíthető.

Az Alkotmánybíróság a 13/2019 (IV. 8.) számú döntésében mindenekelőtt leszögezte, hogy ha az igényelt adat a közfeladatot ellátó szerv kezelésében „készen és rendelkezésre áll”, akkor azt minden további nélkül ki kell adja. Az igényelt adat akkor áll „készen és rendelkezésre”, ha 1) létezik, 2) közérdekű adatnak vagy közérdekből nyilvános adatnak minősül, 3) a közfeladatot ellátó szerv kezeli azt és 4) az adat azonnal elérhető.

A már hivatkozott határozat indoklásában részletesen is szerepelnek az alábbiak:

„[55] Amennyiben tehát az adatigénylés létező és kezelt (rögzített) adatok kigyűjtésére, meghatározott szempont szerinti kiválogatására és például táblázatba rendezésére vonatkozik, a kérelem alapvetően nem tagadható meg. A kérelmet a rögzítés formájától és attól függetlenül, hogy az adatot esetleg az adatkezelő nyilvántartásainak és/vagy az adatkezelő által tárolt iratoknak az áttekintése útján ki kell keresni, főszabály szerint teljesíteni kell. (Hasonlóan ahhoz, hogy az adatkezelő nem tagadhatja meg az adatigény teljesítését azon az alapon, hogy „az az általa kezelt dokumentum átvizsgálását, s a benne található nyilvános adatoknak a nem nyilvános adatoktól való elkülönítését igényelné.” Abh1., Indokolás [64]).

[60] Ez azt jelenti, hogy az adatkezelő kizárólag a létező, bármilyen módon rögzített és ténylegesen a kezelésében lévő közérdekű/közérdekből nyilvános adato(ka)t köteles kiadni. Adat-előállítási kötelezettség azonban nem következik az Alaptörvényből. Ha tehát a kiadni kért – közérdekűnek (vö. Infotv. 3. § 5. pont) vagy közérdekből nyilvánosnak minősülő (vö. Infotv. 3. § 6. pont) – adat kérelmezett általi kezelése (vö. Infotv. 3. § 10. pont) nem állapítható meg, ez a közérdekű adatok megismerésére irányuló alapjogi igény teljesítésének akadályát képezi [3252/2016. (XII. 6.) AB határozat].

[61] Annak mérlegelésekor azonban, hogy az adatigénylés nem egyébként rögzített adatok kiadására, hanem valóban új, a kezelt adatoktól minőségileg eltérő adat(ok) előállítására irányul-e, a legnagyobb gondossággal kell eljárni. A közérdekű adatokhoz való hozzáférés megtagadása ugyanis végső soron megakadályozhatja a köz(érdekű) ügyekről folytatott nyilvános vitában való tájékozott részvételt”.

Előfordul olyan eset is, amikor a közfeladatot ellátó szerv ugyan ténylegesen felkutatja és rendszerezi az igényelt adatokat, ennek ellenére mégis úgy érzékeli, hogy az információ „készen és rendelkezésre áll”, mert például az adat kikeresése vagy több adatból az adatsor összeállítása informatikai alkalmazásokkal (számítógépes megoldással) történik és ezért nem jelent komolyabb munkaterhet. Ha tehát az igényelt adat a közfeladatot ellátó szervnél „készen és rendelkezésre áll”, vagy ha annak előállítása nem okoz jelentős munkaterhet, akkor a közfeladatot ellátó szerv nem hivatkozhat arra, hogy új adat előállítása útján lenne csak teljesíthető az adatigénylés.

Vannak azonban olyan esetek, amikor valós munkaterhet jelent a közfeladatot ellátó szervnek az, hogy teljesítse az adatigénylést, mert például nem lehetséges elektronikus úton – adatbázisból, lajstromból, statisztikai nyilvántartásból stb. – elvégezni a szükséges adatösszesítést. Jellemzően ilyen, amikor az igényelt adat(ok) kiadása kizárólag hagyományos, papíralapú kereséssel teljesíthető. **A jelentős munkateher önmagában nem megtagadási ok, ezért erre történő hivatkozással sem tagadható meg az adatigénylés teljesítése.** Vagyis az nem minősül új adat előállításának, ha a közfeladatot ellátó szerv az általa kezelt és számára rögzített formában létező adatokat kénytelen kigyűjteni, meghatározott szempont szerint kiválogatni, illetve összerendezni ahhoz, hogy teljesíthesse az adatigénylést. **Az adatigénylést főszabály szerint teljesíteni kell akkor is, ha az adatot esetleg a közfeladatot ellátó szerv nyilvántartásainak és/vagy az általa tárolt iratoknak az áttekintése útján ki kell keresni.** A közfeladatot ellátó szerv kényelmi alapon sem tagadhatja meg az adatigénylést, arra hivatkozással, hogy annak teljesítéséhez az általa kezelt dokumentumokat át kell vizsgálni, és a megismerhető adatokat el kell különíteni a nem megismerhető adatoktól. **A közfeladatot ellátó szervezetnek az adatigénylések teljesítése során abból kell kiindulniuk, hogy a közérdekű adatok megismerésének a biztosítása az egyik alapvető alkotmányos kötelezettségük.** E kötelezettség teljesítése érdekében aktív, tevőleges magatartás tanúsítására is készen kell álljanak annak érdekében, hogy a hozzájuk

intézett adatigénylés teljesítése útján is elősegítsék a polgárokat megillető alapvető jog érvényesülését.

Összefoglalóan tehát a közfeladatot ellátó szervek kizárólag akkor hivatkozhatnak arra, hogy új adat előállítására lenne szükség az adatigénylés teljesítéséhez, ha a fent ismertetett kritériumokon túlmutató, vagyis az egyszerűen végrehajtható számítógépes műveletek, illetve a különösebb megfontolást vagy nagyobb arányú munkaszervezést nem igénylő iratrendezés, másolás és más hasonló műveletek elvégzése nem elégséges az adatigénylés teljesítéséhez. Pusztán azon az alapon, hogy az adatigénylés munkaterhet eredményez, még akkor sem tagadható meg annak teljesítése, ha a munkateher nem vitatottan jelentős. Ha azonban összetett kutatási feladatokat, újfajta leválogatási szempontok kidolgozását vagy korábban nem létezett számítási módszereket vagy statisztikai összesítéseket igényelne az adatkérés teljesítése, akkor alappal lehet az új adat előállítására hivatkozással visszautasítani annak teljesítését. Ez azonban még ilyenkor sem kötelező, az adatigénylés teljesítésének új adat előállítására hivatkozással történő elutasítása mindig a közfeladatot ellátó szerv döntésén múlik.

Az Adatigénylő által panaszolt adatigénylésben a hivatkozott megbízási szerződés tárgya többek között jutalékalapú díjazás ellenében hirdetési szerződések, együttműködési megállapodások, stb. előkészítése (közvetítése).

A megbízási szerződés 5. pontjában meghatározásra került a díjazás jutalék részének elszámolási alapja: „A Megbízott által közvetített és Megbízó által teljesített szerződések tárgyhónapot megelőző hónapban befolyó nettó összegek 15%-a, a barterügyletek összegeinek 7,5%- a”.

Amennyiben nem történtek teljesítések a megbízási szerződés alapján, akkor ezt lett volna szükséges közölnie a Kft.-nek az Adatigénylővel. Amennyiben a megbízási szerződés alapján teljesítés történt, akkor a jutalék kifizetésének alapját képező adatok (teljesített szerződések adatai) feltételezhetően a Kft. rendelkezésére állnak (pl. teljesítésigazolás, elszámolási dokumentum, stb. formájában).

Ezekből az információkból a kért adatok kinyerhetők, tehát az Adatigénylő nem kérte új, a kezelt adatoktól minőségileg eltérő adatok előállítását.

Az ügyben a Hatóság 2024. február 07-én cégkapun keresztül küldött és ugyanazon a napon a Kft. által átvett levelében (30 napos határidővel) intézkedésre szólította fel a Kft.-t.

A Hatóság felszólítására a Kft.-től válasz nem érkezett, intézkedésről a Hatóságnak nem volt tudomása, ezért a Hatóság az Infotv. 56. § (1) bekezdése alapján 2024. 04.29.-én küldött levelében **ismételten felszólította a Kft.-t**, hogy az Adatigénylő részére haladéktalanul küldje meg az igényelt közérdekű adatok alapjául szolgáló rendelkezésre álló dokumentumokat, különös tekintettel a jutalék elszámolás alapját képező szerződésekre.

A Kft. 2024.05.08. napján küldött válaszlevelében arról tájékoztatta a Hatóságot, hogy az Adatigénylő az igénylésben megjelölt szerződés alapján teljesített jutalékfizetés alapjául szolgáló szerződésekről kért listát és a kifizetések szerződésenkénti részletezését. A kiadni kért „lista” adattartalma rendelkezésükre áll, az az Adatigénylő részére 2024. február 22. kelt mellékelt levele megküldésével kiadásra került.

A kifizetések szerződésenkénti részletezésével kapcsolatos adatok nem állnak rendelkezésére, azok a kiadott adatok alapján további számítások elvégzését és számszaki levezetés készítését teszik szükségessé.

Álláspontja szerint az Adatigénylő e körben tehát nem olyan adatot igényelt, amely az adatkezelőnél - az Alkotmánybíróság terminológiája szerint - „készen és rendelkezésre áll”,

tekintettel arra, hogy az adatigénylés lényegi tartalma olyan adatokra terjed ki, amely új adat (szerződésenkénti számszaki levezetés) előállítását tenné szükségessé.

Megerősítette, hogy a Kft. nem rendelkezik olyan adattal vagy adatbázissal, amely a kérelmező által meghatározott módon rendszerezett és számszaki levezetéssel alátámasztott adatokat tartalmaz, vagyis amely egy meghatározott szerződés alapján, egy meghatározott időintervallumban kifizetett jutalék összegének számítási módját, a számítás elvégzéséhez szükséges alapadatokat és a jutalékszámítás részletes számszaki levezetését tartalmazza.

Változatlan álláspontja szerint ilyen, új adat előállítására a Kft. nem köteles, a korábbi, 2024. január 23. napján kelt beadványában kifejtett nyilatkozatát fenntartja.

Tekintettel arra, hogy a Hatóság felszólítása csak részben vezetett eredményre az ügyben, az Infotv. 59. § (1) bekezdése alapján a Hatóság

jelentést

bocsát ki.

A Hatóság jelentése az Infotv. 59. § (3) bekezdése alapján nyilvános, ezért azt a Hatóság a honlapján elérhetővé tette.

Az Infotv. 59. § (5) bekezdése értelmében a Hatóság jelentése bíróság vagy más hatóság előtt nem támadható meg.

Bízom benne, hogy a jelentés alkalmas lesz az ügyben az információszabadsággal összefüggő jogsértő gyakorlat orvoslására, a közvélemény figyelmének felhívására, és a jövőben hasonló jogsértés elkerülésére.

Budapest, 2024.05.16.

Dr. habil. Péterfalvi Attila
elnök, c. egyetemi tanár